

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐπικοινωνιακὴ καὶ Μορφωτικὴ Ὑπηρεσία
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Κλάδος Ἐκδόσεων – Τμῆμα Συντάξεως Περιοδικοῦ Θεολογία
Τηλ. 2111825316, e-mail: synedrio2023@ecclesia.gr

Ἀνοιχτὴ Πρόσκληση ἐκδήλωσης ἐνδιαφέροντος
γιὰ τὸ Διεθνὲς Θεολογικὸ Συνέδριο
τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ Θεολογία
(Ἀθήνα, 11-14 Ὀκτωβρίου 2023)

Μὲ ἀφορμὴ τῆ συμπλήρωση 100 ἐτῶν ἀπὸ τὴν ἴδρυση καὶ τὴ συνεχῆ κυκλοφορία τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ Θεολογία, ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διοργανώνει Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Θεολογικὸ Συνέδριο μὲ τίτλο: «Ἡ Ὁρθόδοξη Θεολογία ἐν πορείᾳ στὴν αὐτὴ πραγματικότητα τῆς ὕστερης νεωτερικότητας», μὲ τὴ συμμετοχὴ διακεκριμένων θεολόγων ἀπὸ ὅλο τὸν ὀρθόδοξο καὶ ὄχι μόνον κόσμον.

Ἡ Θεολογία συνήθως περιγράφεται ὡς ὁ καρπὸς τῆς διαρκοῦς ἐγρηγόρσεως καὶ τῆς μακρᾶς πάλης τῆς Ἐκκλησίας ἐναντι συγκεκριμένων αἰρετικῶν προκλήσεων καὶ ἀποκλίσεων. Ἐπιχειρεῖ νὰ ἐρμηνεύσει, ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ, ἐν ἐκάστη ἐποχῇ, τὴν πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως ἐκδηλούμενη θεία Ἀποκάλυψη ὡς σωτηριώδη ἀλήθεια γιὰ σύνολη τὴν κτίση.

Ἡ ἀπώθηση τοῦ Θεοῦ στὸ ὑπερέραν καὶ ἡ ὑποβάθμιση τοῦ υπεραισθητοῦ κόσμου, κατ' ἐξοχὴν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους (Διαφωτισμός), ἄφησε μετέωρο τὸν αἰσθητὸν κόσμον, μὲ συνέπεια τὴ σύγχρονη ρευστότητα, καθ' ὅτι ὁ τελευταῖος δὲν εἶναι αὐτοδημιούργητος. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος προσπαθεῖ νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν ἄβυσσο τῆς ρευστότητας ἀναζητώντας ἔρεισμα στὴ «μηχανοποίηση».

Οἱ ἐπιστημονικὲς ἐξελίξεις, ἡ τεχνολογικὴ πρόοδος, ἡ ψηφιακὴ πραγματικότητα, ἡ βιοτεχνολογία μὲ τὶς διαρκῶς προστιθέμενες ἐφαρμογὲς καὶ δυνατότητές τους φαίνεται ὅτι ἀνακαθορίζουν τὶς ἀνθρωπολογικὲς καὶ κοσμολογικὲς ἀντιλήψεις καὶ παραμέτρους.

Ἔχει ἤδη ἀνατεῖλει ἡ ἐποχὴ τοῦ μετα-σύμπαντος (*metaverse*), ποὺ «ὑπόσχεται» τὴν ἀποδόμηση καὶ κατάργηση τῶν φυσικῶν περιορισμῶν τοῦ χωροχρόνου. Ἡ «ἐπαυξημένη» πραγματικότητα, ὁ εἰκονικὸς κόσμος, τὰ τεχνητὰ περιβάλλοντα ἀποδιαρθρώνουν, ἀπειλοῦν καὶ ὑποκαθιστοῦν μαζικὰ τὸ φυσικὸ καὶ κοινωνικὸ περιβάλλον.

Ἡ ἀνθρωπότητα ὁμως δείχνει ἀνυποψίαστη γιὰ τὸ μεταφυσικὸ ὑπόβαθρο τῆς εἰκονικότητας καὶ τὶς βαθύτερες προεκτάσεις τῶν παρενεργειῶν τῆς. Το θέμα τῆς τεχνολογίας ἀνάγεται σὲ ἐπίπεδο χρήσης. Ἡ ἀπλῶς ὀρθὴ χρῆση τῆς τεχνολογίας, δὲν μπορεῖ νὰ τὶς ἄρει ἢ ἔστω νὰ τὶς περιορίσει, γιατί «μεταπτωτικά» ἢ «οὐδτερότητα» τῆς τεχνικῆς εἶναι αὐταπάτη, ὅπως ἔχει ἀποδειχθεῖ πλεῖστες φορὲς μέσα στὴν ἱστορία.

Δυστυχῶς, ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ταύτισε τὴν τεχνικὴ δυνατότητα (δῶρο τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ), ὡς γνώρισμα τοῦ ἀνθρώπου, μὲ τὴν τεχνικὴ ὡς στάση ζωῆς. Ὅμως ὁ Martin Heidegger ἐδῶ καὶ δεκαετίες ἔχει προειδοποιήσει ὅτι: «ἡ οὐσία τῆς τεχνολογίας κατὰ κανένα τρόπο δὲν εἶναι κάτι τὸ τεχνικό». Ἡ τεχνικὴ, ὅπως σημειώνει ὁ Σπ. Κυριαζόπουλος (*Ἡ καταγωγὴ τοῦ τεχνικοῦ πνεύματος*, 1965, σ. 15): «δὲν ἐμφανίζεται εἰς τὴν ἐποχὴν μας ὡς ἰδιότης ἀπλῶς καὶ μόνον τοῦ τεχνίτου, ἀλλ' εἶναι ἢ στάσις τοῦ ἀνθρώπου ἐντὸς τοῦ κόσμου [...]. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἢ τεχνικὴ ἀπλῶς τὸ σύνολον τῶν μηχανικῶν ἀντικειμένων, ἀλλ' ὁ τρόπος, διὰ τοῦ ὁποίου δημιουργοῦνται τὰ σύγχρονα προβλήματα καὶ ἡ μέθοδος τῆς λύσεώς των καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἢ προϋπόθεσις τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας. Ἴδου διατί ὁ λόγος περὶ τεχνικῆς δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰ πράγματα ἀλλ' εἰς τὸν ἄνθρωπον· δὲν εἶναι λόγος περὶ τεχνικοῦ ἔργου, ἀλλὰ περὶ τεχνικοῦ πνεύματος». Ἐπομένως, τὰ τεχνολογικὰ ἐπιτεύγματα καὶ τὸ τεχνικὸ πνεῦμα εἶναι διαφορετικά, σχετίζονται ἀλλὰ δὲν ταυτίζονται.

Ἡ «τεχνολογικοποίηση» τοῦ ἀνθρωπίνου βίου εἶναι πλέον καθολικὴ καὶ λαμβάνει διάστασεις σωτηριολογικές, ὑπαρξιακές, ὄντολογικές. Ἡ πίστη στὴν τεχνολογικὴ πρόοδο καὶ ἡ διευκόλυνση ποὺ αὐτὴ παρέχει λαμβάνουν στὸ ἐδῶ καὶ τώρα χαρακτηριστικὰ θρησκευτικῆς λειτουργίας μεσσιανικοῦ χαρακτῆρα, ἀποδυναμώνοντας καὶ ὑποσκάπτοντας κάθε παραδοσιακὴ ἔκφραση θρησκευτικότητας. Μὲ βάση τὰ προαναφερθέντα, προκύπτει ἓνα κρίσιμο ἐρώτημα: Κατὰ πόσον ἀλλοιώνεται ἢ θεολογικὴ μας παράδοση ἀπὸ τὴ μεσολάβηση τῆς τεχνικῆς;

Ἡ ἀντινομία τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ ἔγκειται στὸ ὅτι ἀφ' ἑνὸς παραμένει προσκολλημένος στὴν ὕλη καὶ ἀφ' ἑτέρου προβάλλει ἓνα ἄυλο, εἰκονικὸ μοντέλο ζωῆς. Κατὰ βάθος ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς, ἀποδεσμευόμενος ἀπὸ τὴν ὕλη, ἐξαυλούμενος, ὑποτιμᾷ τὴν ὕλη σὲ τέτοιο βαθμὸ, ὥστε νὰ διερωτᾶται κανεὶς μήπως ἢ Σάρκωση καθίσταται «ἀνευ νοήματος» καὶ ἢ κατὰ Χριστὸν μεταμόρφωση τῆς ὕλης ἀνέφικτη.

Ἐνώπιον αὐτῶν τῶν περίπλοκων ζητημάτων, ἢ Ὁρθόδοξη Θεολογία καλεῖται νὰ ὀριοθετήσῃ κριτικὰ τὶς προϋποθέσεις τοῦ τεχνικοῦ πνεύματος ὡς στάσης ζωῆς καὶ νὰ ἀναγγεῖλει μίαν αὐθεντικὴ πρόταση

ζωῆς σὲ ἓναν πλανήτη ποὺ κινδυνεύει μὲ ὀλοκληρωτικὴ καταστροφή. Καὶ ὁ θεολογικὸς λόγος τῆς Ἐκκλησίας καλεῖται, γιὰ ἀκόμη μία φορά, νὰ περισώσει καὶ νὰ ἀναδείξει τὴν ἀξία τῆς ὕλης καὶ τοῦ σώματος, «ὕπὲρ ὧν» ὁ Χριστὸς ἐτέχθη, «ἀπέθανε» (Ρωμ. 5, 8) καὶ Ἄνεστη, ὀριοθετώντας τὴ ζωηφόρο ἀλήθεια τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς.

Μὲ βάση τὸ σκεπτικὸ (*ratio*) αὐτό, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέσω τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου καὶ τοῦ Τμήματος Συντάξεως τοῦ περιοδικοῦ *Θεολογία*, θέλοντας νὰ τιμήσει τὴν ἑκατονταετῆ συμβολὴ του στὰ θεολογικὰ Γράμματα, καλεῖ ὅσους ἐνδιαφέρονται νὰ συμμετάσχουν μὲ εἰσήγηση (κατόχους τοῦλάχιστον διδακτορικοῦ τίτλου σπουδῶν) νὰ ὑποβάλουν στὴ Γραμματεία τοῦ Συνεδρίου, στὴ διεύθυνση ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου synedrio2023@ecclesia.gr σὲ δύο χωριστὰ ἀρχεῖα (τύπου word ἢ pdf) α) σύντομο βιογραφικὸ σημείωμα (περ. 200 λέξεων) καὶ β) τίτλο ἀνακοίνωσης καὶ περίληψη (περ. 300 λέξεων) τῆς εἰσήγησής τους τὸ ἀργότερο μέχρι τὴν **8η Μαΐου 2023**. Οἱ εἰσηγήσεις θὰ ἔχουν τὸν χαρακτήρα σύντομης ἀνακοίνωσης μέγιστης διάρκειας 15 λεπτῶν. Ἀκολουθῶς οἱ ὑποβληθσόμενες προτάσεις θὰ προωθηθοῦν ἀνωνύμως ἀπὸ τὴ Γραμματεία τοῦ Συνεδρίου στὴν Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ πρὸς ἀξιολόγηση, καὶ στὴ συνέχεια οἱ ἐνδιαφερόμενοι θὰ ἐνημερωθοῦν γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ἀργότερο μέχρι τὴν **12η Ἰουνίου 2023**.

Τὸ συνέδριο θὰ διεξαχθεῖ στὴν **Ἀθήνα** μεταξὺ **11-15 Ὀκτωβρίου 2023**, παρουσία τῶν μελῶν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ ἐναρκτηρία κεντρικὴ διάλεξη στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ Ἀθηνῶν, ἐνῶ οἱ ὑπόλοιπες συνεδρίες θὰ φιλοξενηθοῦν στοὺς χώρους τοῦ Μεγάλου Μουσικῆς Ἀθηνῶν. Ἐπίσημες γλῶσσες τοῦ συνεδρίου θὰ εἶναι ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἡ ἀγγλική. Γιὰ ὁποιαδήποτε πληροφορία οἱ ἐνδιαφερόμενοι μποροῦν νὰ ἀπευθύνονται στὴν ἠλεκτρονικὴ διεύθυνση: synedrio2023@ecclesia.gr ἢ στὸ τηλ. 2111824316.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερόνυμος

Ὁ Γραμματέας

Ἀλέξανδρος Κατσιάρας